

החדש, ואילו ביום המחרת דנה היא, בארשת-רציי-
נות, באמצעים לאיסור הנשקה-אטומי. סבורני ששתי
התכניות — אי-אפשר להעלותן בקנה אחד. זאת
ועוד: ההכרעה לטובת הקו החדש הזה איננה הכרעה
שכולה-צבאית. יש לה נגיעת-מת ליחס אי-הרצון
של בני אמריקה לגבי שירות מעבר-לים, ולרצון
להקטין את מעמסתו. אי-אפשר לדון לכף-חובה בשל
כך את האמריקאים, אשר עשו מאמצים לא-יאומנו
למען הצלת אירופה. אולם כוונה המציאות.

ודאי, לו היה מנגנון-ההסברה — ובראש וראשו-
נה שירות-השידור — מרבה בהצגת בעיות מסוג זה
בפני תושבי הארץ — ולו היו האזרחים שומעים
דיונים וביוררים רבים יותר בענינים כגון אלה —
או לו היו מוכנים יותר להקשיב להם — כי אז
אפשר והציבור היה מיטיב להבינם מכפי שהוא
מבינם-כיום. לא מתפקידו של אדם במעמדו של
לורד מונטגומרי לומר לציבור דברים אלה; הוא
עשה את שלו בספרו ברורות מה נעשה והולך בתחום
זה מן הבחינה הצבאית — אך, כמובן, לא ציין את
הנימוקים המדיניים שבגללם עושים כך. השביל בו
בחרו ללכת אפשר והיה שביל שמן הנמנע היה שלא
ללכת בו; ואין אני מוכן לטעון את ההיפך מזה.
אולם תהא זו שגיאה אם נקיים אשליה לגבי הכיוון
בו עשוי שביל זה להתליכנו.

ב. ההגנה על הלחם והחמאה של קיום האומה

כגון: «הגורם-הראשי במלחמה עתידה תהיה עצמת-
אוויר». «באם נפסיד את המלחמה באוויר — נפסיד
את המלחמה כולה, ונפסידה עדי-מהרה». אכן, אלו
הן אמיתות אשר אמנם אין להכחישן. אולם לורד
טרנצ'ארד לא המשיך, ולא העיר הערות מצדו, לדבר
אשר אמרו הפילד-מרשל: כי אירופה תאבד, אלא
אם ניתן יהיה למשאבי יבשת-אמריקה להתפרס בה;
כי לתכלית זו הכרח הוא לאבטח את גתיבי-המים
שבאוקינוס האטלנטי; כי כוחות צי עדיין נדר-
שים לתכלית זו, וכי הללו זקוקים למטוסים משלהם
— הגם שהמרצה סבור היה כי בזמן-ההומנים
יהיו חילות-האוויר מסוגלים לבצע מלאכה זו, כשהם
לבדם.

כן מוסיף לורד טרנצ'ארד ואומר, כי לו הכירו
לפני מלחמה-רבתי האחרונה באותם יסודות שעליהם
מדבר הלורד מונטגומרי, כי אז לא היתה אותה מלח-
מה נמשכת שש שנים. אי-אפשר להניח כי הלורד

חילה-האוויר-המלכותי, סיר ג'ונס סלאסור*, אולם,
התקרבו אליו למדי. לורד טרנצ'ארד, אשר דעותיו הן
קיצוניות למדי, אמר בשיחה שנתפתחה בעקבות
אותה הרצאה, כי בעיקרם של הדברים, מסכים הוא
עם כל אשר אמר הפילד-מרשל. יכולות אמנם אר-
צות-הברית לומר באמונה כי אין הן מקבלות על
עצמן את נוסח הלחמה «בלחיצת-הכפתור», אולם
ודאי שהתקרבו עתה יותר לכך — ואפשר להניח
כי אף אנו הבריטים עושים כמותם.

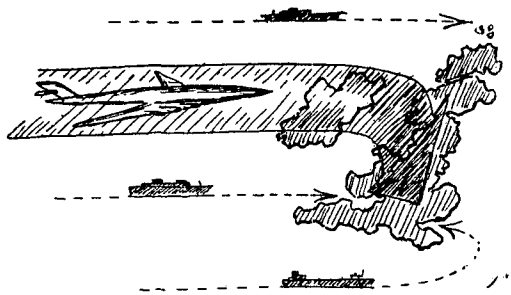
האם זה בגדר דבר שאין-להמנע-ממנו? יתכן
כי כן. אולם הייתי נוטה במלוא הרצינות להפנות
את תשומת-הלב למסקנה האחת המשתמעת מכך.
באם נעשה את הלחמה-האטומית לדבר שבגדר
המקובל, ובאם נכליל אותה במידה כזו לתוך עצם
מבנם של כוחות-הגנה-המוזונים — האם לא נהפוך על-
ידי-כך את הענין הדוגל בביטול השימוש-הלוחם
בכוח-האטום — ענין לו אנו סוגדים, סגידת-שפתיים
לפחות — לענין אשר למעשה כמעט ואבוד הנו?
האם אין אנו הופכים לודאית-כמעט-לחלוטין את
ההנחה כי בכל מלחמה רחבת-היקף עתידה, ישולח
מלכתחילה הרסן מעל כלי-זין אטומיים? סבורני כי
אמנם זהו הדבר שאנו עושים. רואים אנו כיצד
העתונות — ולעתים אותו עתון עצמו — מקבלת
יום אחד את התכנית אשר מכנים אותה «המראה

את מאמרי הקודם הקדשתי להרצאה אשר הפילד-
מרשל לורד מונטגומרי השמיעה לפני «מכון-השי-
רות-המאוחד-המלכותי». היא היתה כה מעניינת ורבת
משמעות עד אשר נראה כדאי לחזור ולעיין באחדות
מהמסקנות המשתמעות-ממנה אשר גילו בה פרש-
נים — ובבעיה חיונית אחת אשר הלכת-המלחמה
שהוצגה באותה הרצאה נוגעת בה.

אחד הפרשנים האמורים היה מרשל-חילה-האוויר-
המלכותי הלורד טרנצ'ארד** במכתבו אל ה«טיימס».
ברם, הציטטות שציטט מתוך ההרצאה — נראה
שבחרן בחירה מדוקדקת ביותר, בהתאם לתכליתו;

(*) בספרו «אסטרטגיה בשביל המערב», הטוען לכוחות
מהלומה אמריקאיים-ובריטיים אשר תהא להם עצמת-מחץ כה
רבה עד כי היא עצמה תמנע בעד פרוץ מלחמה...

(**) מארגנו ומפקדו הראשון של «חילה-האוויר-העצמאי» במסגרת
הכוחות-המוזונים הבריטיים בשנתיים האחרונות של מל-
חמת-העולם הראשונה, ואח"כ ראש-המטה הראשון של
חילה-האוויר-המלכותי ומעצב דמותו, מבנהו ותורתו.

והחשובה במשימות היא — קיום התעבורה באוקינוס האטלנטי...

עד מהרה כלים חסרי-תועלת. מובטחני כי הבהר-
 יבהיר כמה הכרחיים באוקינוס האטלנטי מטוסים-
 של-צי, בשים לב למשימות חיל-האוויר-המלכותי מ-
 סוג משימות-מפציצים, ולמשימות קצרות-טווח למטו-
 סייקרב, וכן בשים לב לחוסר-הנסיון היחסי במשי-
 מות מסוגה של המלאכה, למשל, הקשורה בתפקידים
 של מטוסים ה"דבקים" מרחוק אל כוחות-צי אויבים,
 ועוקבים אחריהם כאותם "צללים". בינתיים, הריני
 מרשה לעצמי להציג כאן מספר שיקולים אשר יש
 לי יסוד לחשוב כי הם מעיקים ברגע זה על לב
 אנשי-הצי.

ה"צי-הפעיל" מכיל כרגע 10 סיירות (16 —
 בצי-העתודה). את הסימן היחיד לתחלופת מאיזה
 סוג שהוא ניתן לראות רק בשלוש הסיירות מן
 הטיפוס "טייגר" ("Tiger" "גמר"), אשר בנייתן
 נמצאה במצב של "הפסקה לזמן בלתי מסוים"
 תקופת-זמן ארוכה למדי. אין ספק כי לבשושלמו —
 דבר אשר לא יקרה בטרם יעבור עוד פרק-זמן ארוך
 נוסף — תהיינה אלו אניות נאות מאוד, שהוכללו
 בהן שיפורים גדולים; אך יתכן ואילו היו פותחים
 בבנייתן מלכתחילה עשר שנים מאוחר יותר מכפי
 שפתחו, היו הן נאות עוד יותר... יתכן ודברים
 אלה חלים גם על נושאות-המטוסים אשר גופיהן
 נבנו עוד בשנות המלחמה, הגם שהללו כוללות עתה
 שיפורים לרוב, דברים אלה אומר אני לא משום
 ששולל אני את דבר המודרניזציה של אניות המצו-
 יות בעין, או את דבר "המרתן" לתכליות אחרות,
 אלא על-מנת להדגיש את חשיבות ההחלפה, והרי
 בתחום זה של נושאות המטוסים, אין לך תחלופת
 כלשהי, פרט לאותה מלאכת ה"הֶקְחָשָׁה" של אחדות
 מנושאות-המטוסים אשר עוסקים בה כעת. על יסוד
 אותן ידיעות בלבד הנמצאות ברשותי, מניח הנני
 כי רובן של הסיירות שלנו כבר חשות בתוצאתה של
 עבודה קשה במשך שנים. באופן מוצדק ונכון, הוק-
 דשה תשומת-לב רבה ללחמה הנגד-צוללתית; הת-
 קדמות נאה הושגה בבנית פריגטות, מודרניזציה
 של פריגטות שתהלומנה את תביעות הזמן ו"המרת"
 המשתתות לפריגטות נגד-צוללתיות.

הנסיבות נשתנו עד מאוד מאז ימי תחרות-המרוץ
 הציית שבין בריטניה וגרמניה לפני מלחמת-העולם
 הראשונה, בתקופה בה לא נודע למטוסים אלא ערך
 מועט בלחמה הציית. אולם דומני כי גורם אחד, אשר
 האדמירל פון-טירפץ* ייחס לו חשיבות רבה ביותר
 — עודנו מוסיף לפעול: המידה, שבה רצוי לקיים
 בכל צי את אשר כינה פון-טירפץ "ריתמוס הבניה-
 העולם הראשונה ובשנתיים הראשונות שלה.

טרנצ'ארד מתכנן פשוט לכך שאילו הוצאנו הוצאות
 גדולות יותר להכנות לקראת מלחמה, היינו אזי
 חזקים יותר, ועל-כן היינו זוכים מוקדם יותר בנצ-
 חן; אילו לזאת נתכון, כי אז הרי לא היו אלה
 אלא דברים-גדושים. עלינו להניח, איפוא, כי הוא
 נתכון לכך, שאילו היינו מחזקים את כוחות-האוויר
 על חשבון כוחות-הים וכוחות-היבשה, היינו זוכים
 בנצחון בתקופת-זמן הקצרה מאותן שש השנים שנד-
 רשו לכך בפועל. דבר זה — ענין של דעה הוא.
 ללורד טרנצ'ארד הזכות לאחוז בדעות משלו; אולם
 אל לו להניח כי כל אחד יסכים לדעה שהנה ענין-
 שבהרהור גרידא ואשר לא ניתן להוכיחה. סבורני
 כי הייתי יכול להציג כנגדה נימוקים שיהיו משכנ-
 עים לא פחות מאלה שניתן להשמיעם לזכותה. אולם
 בשל כך לא אהיה עדיין זכאי לטעון כי הנה גיליתי
 קושט-דברי-אמת.

נוסף על ענין פריסת הכוח האמריקאי בצד
 האירופאי של האוקינוס האטלנטי, יש להביא בחש-
 בון גם את צרכיהן של הקיבות הבריטיות. אין אנו
 יכולים לייצר מזון די הצורך בשביל מדינתנו גדושת-
 האוכלוסיה, אף-על-פי שהגדלנו בשנים האחרונות
 את תפוקתנו. בשעת דחק, אפשר והיה עולה בידנו
 להעביר בדרך האוויר מעל, לאוקינוס האטלנטי תרומה
 רבת-ערך במזונות מועטי-נפח; אולם אין לך כל
 סיכויים ממשיים לכך, כי יותר מאשר חלק קטן
 יחסית של כלל-הצרכים שלנו יוכל להגיע אלינו
 בקרוב בדרך-האוויר. מקוה אני כי באחת ההזדמנויות
 הבאות יציין הלורד טרנצ'ארד, במלוא משקל סמכותו,
 כמה חשוב הוא כי הצי יהיה מוכשר לשמור על
 הנתיבים האטלנטיים ועל-ידי-כך לקיים את אספק-
 תנו במזון ובדלק — כולל בתוך-כך, כמובן, אותו
 דלק אשר בלעדיו היו המטוסים שבבסיסנו הופכים
 * רבי-האדמירל של הצי הגרמני וראש-מטהו, לפני מלחמת-
 העולם הראשונה ובשנתיים הראשונות שלה.

החדשה". ניתן להאית את הקצב, באם הכרחי הדבר, אולם תמיד עליו להוסיף ולהיות ריתמי. אך לא כך הוא מצב הדברים אצלנו כיום. יתר-על-כן — יהיה הדבר אשר נעשהו עתה כאשר יהיה, הרי עוד זמן מסוים לא יוחזר הרייתמוס אל קדמותו, משום שהוא הופר במשך זמן כה רב. אולם, אם כי הפסקה מסוג זה אי-אפשר לתקנה מיידית, הרי ניתן להמתיק את תוצאותיה. והריני שוטח לפני קוראי את מסקנתי כי מצב-דברים זה מצריך מעשה. לפי מצב העניינים כיום ספק רב ביותר הוא — ואפשר כי הגדרה זו רכה-מדי — אם, עם פרוץ מלחמת-עולם חדשה, יהיה בכוחו של הצי לקיים את משימותיו באוקינוס האטלנטי. והרי אין חובותיו של הצי באשר לאוקינוס האטלנטי בבחינת משימותיו היחידות. איני נוגע אלא באלו בלבד, משום שחסר לי כאן המקום לטפל במשימותיו בשאר מקומות.

עד לפני זמן קצר יכולנו לומר, להצדקת חוסר-מעשה, כי אין טעם ותכלית כי נרושש את עצמנו על ידי תכונה להתייצב בפני צי פנייים* אויב — שהרי צי כזה איננו בנמצא, והשערה כי ישוב-ויופיע אינה קרובה למציאות. הערכה זו נסתרה עתה. אין רוסיה המועצתית בונה צי של אניות-ראשונות**, לא בדמות אניות-מערבה ולא בגלגול של נושאות-מטוסים; אך לם בונה היא צי-סירות אדיר. רבות-העצמה שב-אניותיו הן אלו הנמנות על הטיפוס של "סווארדלוב" — אשר את האניה מסוגו, אשר לפי שמה כונה, ראינו במסקר-הצי לכבוד הכתרת מלכת בריטניה, ב-1935. אלו הן אניות גדולות, בעלות נפח של כ-17,000 טון, ואפשר להניח כודאי כי מהירות הנה, ובעלות טוח-פעולה נרחב — שלא כטיפוס הסירות אשר אותו היה בונה מי שמתכנן לצרכים בים-הבלטי או בים-השחור. על-כן ניתן להניח כי הן נועדו לאוקינוס-הצפוני או לאוקינוס השקט, ויש לשער כי בשביל שניהם. עשר מאניות אלו נבנו או נבנות-והולכות; אולם אין פירושו של דבר כי התכנית כוללת מספר זה בלבד. פטור אני מלהטעים כאן את המכשולים בהם נתקל הצי הסובייטי במימי אירופה, אולם הייתי מעיר לענין זה כי על הללו עשויה להקל אופנסיבה יבשתית מצליחה בכיוון מערב.

הערה זו — תוקפה חל על הצי התתימי יותר מאשר על צי פנייים; כי בעזרת התקדמות

* להבדיל מצי תתימי — היינו, צי צוללות, אשר על בקנה-מידה גדול בברית-המועצות ידוע מכבר.

כנו ביבשה יתכן והיה מתאפשר אפילו לצוללות קטנות למלא תפקיד מסוכן במלחמת-אוקינוס. אולם הצוללות הגדולות, ארוכות-הטוח, אשר מספרן ודאי שעולה על מאה וחמישים — הללו עזות-פגיעה הן אף כיום — והן שהיו הופכות למקור איום חמור אילו היו כוחות-יבשה סובייטיים כובשים בסיסים הנמצאים בקרו-החוף האטלנטי. ומאחרי אלה נראים-לעין שיעורי-הבניה הנוספים של צוללות, שבתכניות המתבצעות, לא אסתכן כאן בסברה לגבי מספרן של הצוללות הנבנות, או אלו שהוזמנו; אולם מותר לנו לקבל את ההנחה כי אלו הן כלי-שיט גדולים מאוד, בעלי מהירות תתימית רבה.

תמוהה ומעניינת העובדה כי בעוד שהסירות החדשות נראה כי נבנו לתכלית של אופנסיבה, והן צוללות הגדולות ברור שלכך נועדו — הרי כחד-האויב הצי, הגדול והמשובח, של רוסיה, מוכרח להיות עתה הגנתי בעיקרו. גם הוא היה נהנה מהתר-קדמות יבשתית באירופה, או מלכידת איים מתאימים באוקינוס השקט — אלא שדבר אחרון זה היה מת-גלה כקשה מאוד, בשים לב לעצמה הציית האמריקני-אית במים ההם.

כן ישנן לרוסיה למעלה ממאה ספינות-משחית חדשות ומהירות-מאוד ומשחתות נוספות נבנות-והולכות.

הפילד-מרשל לורד מונטגומרי אפשר וצודק ב-אמרו כי לא צריך לבנות נושאות-מטוסים יקרות-מחיר נוספות. אולם סבורני כי מזלנו הוא שמצויות לרשותנו אלה שישנן לנו בפועל, בין שהן בשירות-פעיל ובין שהן בצי-העתודה. דיברתי כאן על הצי-המלכותי ועל הצי-הסובייטי בלבד; ונכון הנני להכיר בכך כי הצי-המלכותי, משמתחבר אתו צי ארצות-הברית, שעצמתו רבה ביותר, מגיע לידי עדיפות-כוח גדולה. אולם באם יחפה צי ארצות-הברית על מערב האוקינוס האטלנטי — ואולי מקצת למעלה ממחצית האוקינוס — הרי בכך כבר ישרתנו שירות רב. אך בשים לב להתחזיבויותיו על פני כדור-הארץ, אין אנו יכולים לצפות לכך כי הוא שישא בלחימה במערכת-הצוללות, העלולה להגיע עד אל הכניסות אל נמלינו-אנו; ואילו היה נוטל על עצמו תפקיד כזה, ואפילו הצליח בו, היינו מפסידים אזי את הזכות להשמיע בשעת הצורך את דברינו-אנו, אשר כה תכופות נאמר לנו כי הכרח לנו לקיימה בידינו גם בעתיד.

יום יבוא, וחילות-האויב יהיו מסוגלים לבצע מלאכה זו, ואולי אף לשאת את כל מטעני-הסחורות

החיוניים ביותר. כיום שומעים אנו מפי מומחי-
האוויר כי משימותיו העיקריות של חיל-האוויר המל-
כותי הגן: ראשית, הטלת קליעים אטומיים או מי-
נגיים; ושנית, הגנה באמצעות מטוסי-קרב מפני
הפצצות. כן נטל על עצמו חיל-האוויר-המלכותי, ללא
דקדוק עניות, קבולות כבודות-משקל בענין הטסת
כוחות-יבשתיים והמצאת אספקה אליהם בדרך האוויר.
אפילו אילו היו לו הצנתות, ואורח-המעשה המושכל
והבדוק, לצרכי מלחמת אוקינוס — הרי לא היו
ניתנים לו, לפי קוי המדיניות הנקטים כיום בתחום
האסטרטגיה, המטוסים הדרושים — ובודאי לא
במספר המספיק; כל תפישת-היסוד של "המראה
החדש"^{*}, שעל אודותיה העירותי משהו במאמרי
הקודם, מנוגדת לכל אפשרות שכזאת. אכן, בגדר
רחמי-שמים הוא כי יש לו לצי-המלכותי כוח-אוויר
משלו-עצמו — אשר שוב נודע הוא עתה בכינויו
כ"זרוע-האוויר של הצי" — וכי יש לו גם "קרן-
קיימת" של נסיון ביחס לאסטרטגיה ולטקטיקה של
כוח-אוויר כזה. אולם זקוק הוא למטוסים בשבילו;
והגם שטיפוסי המטוסים שברשותו טובים הנם, הרי
מספר המטוסים מן הסוגים החדשים בלתי-מספיק
הנו.

אין אני מופתע מכך שרבים מאלה אשר עיינו
וחקרו בבעיות הללו, חשים עתה שמץ רוגזה וקוצר-
רוח — כי יודעים הם ידוע שאותם סופרי-עיתונות
אשר אינם מפנים אלא תשומת-לב מינימלית לבעיות
אלה, הם שהיו הפותחים הראשונים בצעקה "פחות
מדי ומאוחר מדי!" אילו היתה מתגלית תקלה בת-
חום זה.

במידת הידוע לי, אין דעת אנשי צי כמהה לציים
הגדולים של ימים עברו. חדורה היא מאוד הכרת

* "המראה החדש" — "New Look" — הביטוי שנתקבל
בשנים הראשונות לאחר מלחמת-העולם לציון אופנת-הבג-
דים החדשה, שנתקבלה במרכזי אופנת-הגשים של ארצות
המערב. הכינוי הושאל לפני כשנתיים לציון הקו החדש
בתפישת ההגנה ובמבנה הכוחות שנקטה ממשלת איזנה'
אואר והמתבסס יותר ויותר על הדגשת כוח-האוויר והעצמה
האטומית כמכשיר המכריע במלחמת זמננו — העשר.

עצמתו הרבה של כוח-האוויר — זה שבידי ידי-
דים או זה שבידי אויבים—וחדשה במלוא החריפות
מה איום הסיכון הגלום בכלי-הנשק החדשים. אולם
רואה היא משימות מסוימות אשר הכרח כי תבור-
צענה באם חפצים אנו להשאיר בחיים במקרה ותבוא
מלחמה חדשה. והחשובה במשימות היא — קיום
התעבורה הימית באוקינוס האטלנטי; יודעת היא כי
משימות אלה היו נופלות אזי בחלקם של אנשי הצי
— וכן יודעת היא כיצד יש לבצען; והיא מודאגת
שעה שהיא מודדת ומשוה את המשימות לעומת
האמצעים לביצוען. אין לחמה אטומית משנה שינוי
כלשהו בצורך האנוש לאכול — הגם שאפשר והיא
תהרוג אנשים כה רבים בארץ מסוימת עד שאספקת
מוזן מצומצמת יותר תספיק בשביל השאר. אין
אנו יכולים להסתכן ולהציג את הכל על הקלף של
זכיה במלחמה נוסח "לחיצת כפתור" במהירות שכזו.
עד שניתן יהיה לנו לותר על האמצעים לשמירת
עורקי-האספקה שלנו, לשמירה על הלחם-וחמאה ל-
מחייתנו.

ברור וגלוי הוא כי כל דבר הקשור בהגנה, באס-
טרטגיה, בטקטיקה ובציוד, נתון כעת בכור-ההיתוך.
שעה שהמחשבה מרוכנת, כפי שהנה עתה, בשאלה
כיצד לקדם את פני התמורות במלחמה, טבעית היא
מידה מסוימת של היסוס לגבי החלטות בענין ייצור
ובניה. אולם ההיסוס לגבי הצי נמשך זמן רב עוד
לפני שנשתקעו המתכננים על מדוכתם הנוכחית.
מבין שלושת השירותים הלוחמים — צי-המלחמה
הריתו אותו שירות-לוחם, שביחס אליו דומה מסור-
גלים הם עוד פחות מאשר ביחס לאחרים להגיע
לכלל דעה ברורה ופסוקה, בין אם עודם שקועים
במבוכה ובין שכבר נחלצו ממנה, אני תקוה, כי אף
בהיותם נתונים בתוך בעיות סבוכות שלא אוכל דעת
את כולן, לא יקלו בחשיבותם של גורמים מסוימים
פשוטים אשר ארץ זו, בריטניה, שאין לה צינור-
נשימה אחר בלעדי הים, לא תוכל להתעלם מהם
מבלי לסכן את קיומה. והראשי בגורמים אלה עתה
הוא: — הספק אם מצוי בידי הצי המינימום הצנוע
ההכרחי לו; וכי חסר לו סיכוי לזכות אף במינימום
זה אלא אם בנה-יבנהו.